

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برگه

تمییدیه اعضاي هيات داوران حاضر جلسه دفاع از رساله دکتری

خانم الهام طهماسبی رساله ۲۴ واحدی خود را با عنوان "سترنر و کاربرد نانو ذرات مغناطیسی اکسید آهن دارای پوشش پلیمری در استخراج و پیش تغییط آنالیت های آلی و کایتون ها" در تاریخ ۱۳۹۲/۳/۴ ارائه کردند. اعضای هیأت داوران نسخه نهایی این رساله را از نظر فرم و محتوا تأیید کرده است و پذیرش آنرا برای تکمیل درجه دکتری پیشنهاد می کند.

اعضاي هيات داوران	نام و نام خانوادگی	رتبه علمي	امضاء
۱_ استاد راهنمای	دکتر یدالله یمینی	استاد	
۲_ استاد مشاور	دکتر شهاب شریعتی	استاد دیار	
۳_ استاد ناظر داخلی	دکتر نادر علیزاده مطلق	استاد	
۴_ استاد ناظر داخلی	دکتر میرفضل الله موسوی	استاد	
۵_ استاد ناظر خارجی	دکتر مجتبی شمسی بور	استاد	
۶_ استاد ناظر خارجی	دکتر فرزانه شمیرانی	استاد	
۷_ نماینده تحصیلات تکمیلی	دکتر نادر علیزاده مطلق	استاد	

آیین نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش‌های علمی دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: با عنایت به سیاست‌های پژوهشی و فناوری دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسانها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضای هیأت علمی، دانشجویان، دانشآموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهش‌های علمی که تحت عنوانین پایان‌نامه، رساله و طرحهای تحقیقاتی با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد زیر را رعایت نمایند:

ماده ۱- حق نشر و تکثیر پایان‌نامه/ رساله و درآمدهای حاصل از آنها متعلق به دانشگاه می‌باشد و لی حقوق معنوی پدید آورندگان محفوظ خواهد بود.

ماده ۲- انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه/ رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجتمع علمی باید به نام دانشگاه بوده و با تایید استاد راهنمای اصلی، یکی از استادی راهنما، مشاور و یا دانشجو مسئول مکاتبات مقاله باشد. ولی مسئولیت علمی مقاله مستخرج از پایان‌نامه و رساله به عهده استادی راهنما و دانشجو می‌باشد.

تبصره: در مقالاتی که پس از دانشآموختگی بصورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه/ رساله نیز منتشر می‌شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

ماده ۳- انتشار کتاب، نرم افزار و یا آثار ویژه (اثری هنری مانند فیلم، عکس، نقاشی و نمایشنامه) حاصل از نتایج پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی کلیه واحدهای دانشگاه اعم از دانشکده ها، مراکز تحقیقاتی، پژوهشکده ها، پارک علم و فناوری و دیگر واحدها باید با مجوز کتبی صادره از معاونت پژوهشی دانشگاه و براساس آئین نامه های مصوب انجام شود.

ماده ۴- ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارائه یافته ها در جشنواره های ملی، منطقه ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی استاد راهنما یا مجری طرح از طریق معاونت پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

ماده ۵- این آیین‌نامه در ۵ ماده و یک تبصره در تاریخ ۸۷/۴/۲۳ در شورای پژوهشی و در تاریخ ۸۷/۴/۱ در هیأت رئیسه دانشگاه به تایید رسید و در جلسه مورخ ۸۷/۷/۱۵ شورای دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب در شورای دانشگاه لازم الاجرا است.

«اینجانب الهام طهماسبی دانشجوی رشته شیمی-شیمی تجزیه ورودی سال تحصیلی ۱۳۸۸ مقطع دکتری دانشکده علوم پایه متعهد می‌شوم کلیه نکات مندرج در آئین نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش‌های علمی دانشگاه تربیت مدرس را در انتشار یافته های علمی مستخرج از پایان‌نامه / رساله تحصیلی خود رعایت نمایم. در صورت تخلف از مفاد آئین نامه فوق الاشعار به دانشگاه وکالت و نمایندگی می‌دهم که از طرف اینجانب نسبت به لغو امتیاز اختراع بنام بنده و یا هر گونه امتیاز دیگر و تغییر آن به نام دانشگاه اقدام نماید. ضمناً نسبت به جبران فوری ضرر و زیان حاصله بر اساس برآورد دانشگاه اقدام خواهم نمود و بدینوسیله حق هر گونه اعتراض را از خود سلب نمودم»

امضا:

تاریخ:

۱۳۹۲/۰۴/۰۱

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱: در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲: در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه) عبارت ذیل را چاپ کند:
«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد/رساله دکتری نگارنده در رشته شیمی-شیمی تجزیه است که در سال ۱۳۹۲ در دانشکده علوم پایه دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی سرکار خانم/جناب آقای دکتر یدالله یمینی، مشاوره سرکار خانم/جناب آقای دکتر شهاب شریعتی - و مشاوره سرکار خانم/جناب آقای دکتر - از آن دفاع شده است.»

ماده ۳: به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر درمعرض فروش قرار دهد.

ماده ۴: در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأديه کند.

ماده ۵: دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تامین نماید.

ماده ۶: اینجانب الهام طهماسبی دانشجوی رشته شیمی (تجزیه) مقطع دکتری تعهد فوق وضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی: **الهام طهماسبی**

تاریخ و امضا:

۱۳۹۲/۰۴/۰۱

رساله دکتری شیمی (تجزیه)

عنوان:

سنتر و کاربرد نانوذرات مغناطیسی اکسید آهن دارای پوشش پلیمری در استخراج و
پیش تغییظ آنالیت های آلی و کاتیون ها

نگارش:

الهام طهماسبی

استاد راهنما:

دکتر یدالله یمینی

استاد مشاور:

دکتر شهاب شریعتی

خرداد ۱۳۹۲

تعدادیم به

م در و م ا د ر ع ز ن ز م

۸۰

که سجهه می ایشارشان گل محبت را در وجودم پروراند و

دالان گهر بارشان سخنه های مهربانی را به من آموخت.

آنان که پیوسته بحر عده نوش جام تعلیم و ترییت، فضیلت و انسانیت آنها بوده اند و

همواره چراغ وجودشان روشنکر راه من در سختی ها و مشکلات بوده است.

تقدیر و سپاس

الی نور تو چراغ معرفت بیرون خست، دل من افروزی است. گواهی تو رجانی من بکرد، نداشی من افروزی است. قرب تو چراغ وجود بیرون خست، هست من افروزی است. ارادت تو کار من باخت، جمد من افروزی است. بود تو کار من راست کرد، بود من افروزی است.

سپاس و ستایش بیکران خداوندی راست که به انسان نعمت آوردی، خرد و آزادی عطا فرمود و اوراد راه کسب علم و معرفت برای شناخت هستی رہنمایی ویاری نمود.

به مصدق «من لم یکسر المخلوق لم یکسر الحالات» بسی شایسته است از استاد فریخته و فرزانه ام جناب آقا که ترید اله یعنی که با کرامتی چون خوژید، سرزین دل را روشن نمیخند و گلشن سرای علم و دانش را بارا بهمایی هایی کار ساز و سازنده باور ساختند؛ نهایت تقدیر و شکر را نمایم.

معلام مقامت ز عرش بر ترباد بهمیش توسن آندیشه ات مظفر باد

به نکته های دلاویز و گفته های بلند صحیفه های سخن از تو علم پرور باد

از جناب آقا که تر شهاب شریعتی که زحمت مشاوره این رساله را برعده داشتند بسیار سپاسگزارم.

از استادی که قادر جناب آقا که ترجیحی شمسی پور، جناب آقا که تر میرفضل الله موسوی و جناب آقا که تر نادر علیزراوه مطلق و سرکار خانم دکتر شمسیرانی که در طول این دوره از رہنمایی های علمی و معنوی شان بره مند گردیدم وزحمت داوری این رساله را برعده داشتند،

نهایت سپاس و شکر را دارم.

از دوستان و همکارانم در آزمایشگاه تحقیقاتی دکتر یعنی که مراد انجام این رساله یاری رسانند صیغه شکر می نمایم.

چکیده

در قسمت اول تحقیق، قابلیت کاربرد نانوذرات Fe_3O_4 اصلاح شده با پوشش پلیآنیلین به عنوان جاذب مغناطیسی برای استخراج سه ترکیب پارابن از طریق فرایند تعویض یون فرم آنیونی آنها با آنیون دوپنت پلیآنیلین مورد بررسی قرار گرفت. تحت شرایط بهینه، گسترهی خطی در محدوده $0/\text{mg L}^{-1}$ تا $100/\text{mg L}^{-1}$ با $R^2 > 0.9980$ و انحراف استاندارد نسبی (RSD%) کمتر از 2.39% حاصل شد. فاکتورهای پیش‌تغليظ روش پيشنهادی برای پارابن‌ها بين ۱۶۰ تا ۲۵۳ و مقادیر حد تشخيص در گسترهی $0/\text{mg L}^{-1}$ تا $1/\text{mg L}^{-1}$ به‌دست آمد. در پایان، روش پيشنهادی برای اندازه‌گیری آنالیت‌های موردنظر از نمونه‌های فاضلاب، کرم و خمیر دندان به‌کار گرفته شد و نتایج مطلوبی به‌دست آمد.

در قسمت دوم، نانوذرات Fe_3O_4 دارای پوشش پلی‌تیوفن به‌طور موقیت‌آمیزی سنتز و با استفاده از روش‌های مختلفی از قبیل SEM، FT-IR و TGA شناسایی شدند. نانوذرات سنتزشده به‌عنوان جاذب مؤثر و کارا برای استخراج و پیش‌تغليظ سه ترکیب پلاستی‌سایزر (DEHP، DBP و DOA) از نمونه‌های آبی به‌کار گرفته شدند. تحت شرایط بهینه‌ی استخراجی، فاکتورهای پیش‌تغليظ ۸۶ تا ۲۱۳، گسترهی خطی در محدوده $0/\text{mg L}^{-1}$ تا $100/\text{mg L}^{-1}$ و حدود تشخيص در محدوده $0/\text{mg L}^{-1}$ تا $40/\text{mg L}^{-1}$ به‌دست آمد. RSD% روش برای چهار استخراج متوالی در گسترهی $12/3\%-40/3\%$ حاصل شد. روش پيشنهادی برای اندازه‌گیری آنالیت‌های موردنظر از نمونه‌های آبی شامل آب رودخانه، آبمعدنی و آب جوش در تماس با ظروف پلی‌اتیلنی به‌کار گرفته شد و بازیابی‌های نسبی بین ۸۵ تا ۹۹٪ و RSD% کمتر از $12/8\%$ حاصل شد.

در قسمت سوم، استخراج یون‌های فلزات قیمتی شامل Au^{3+} ، Cu^{2+} ، Pd^{2+} و Ag^+ با استفاده از نانوذرات مغناطیسی Fe_3O_4 اصلاح شده با پوشش پلی‌تیوفن بدون نیاز به عامل کیلیت‌ساز و حلal آلی معرفی شد. اندازه‌گیری همزمان این فلزات با استفاده از سیستم تزریق در جریان جفت شده با دستگاه ICP-OES صورت گرفت. تحت شرایط بهینه‌ی استخراجی، گسترهی خطی روش از $0/\text{mg L}^{-1}$ تا $100/\text{mg L}^{-1}$ بود. حدود تشخيص در محدوده $0/\text{mg L}^{-1}$ تا $2/\text{mg L}^{-1}$ و فاکتورهای افزایش سیگنال در گسترهی $70-129\%$ به‌دست

آمدند. دقت روش تحت عنوان انحراف استاندارد نسبی (RSD%) کمتر از ۴/۲٪ حاصل شد. قابلیت کاربرد روش با اندازه‌گیری یون‌های فلزی موردنظر در چند نمونه آب شامل آب لوله‌کشی، آبمعدنی و آب رودخانه نشان داده شد و نتایج رضایت‌بخشی حاصل گردید.

در قسمت چهارم، قابلیت کاربرد نانوذرات Fe_3O_4 دارای پوشش پلی‌پیروول به عنوان یک جاذب نانومغناطیسی تعویض آنیون نشان داده شد. برای این منظور، سه ترکیب نیتروفنول، به عنوان آنالیت‌های هدف انتخاب گردید. اندازه، مورفولوژی و پوشش سطح نانوذرات سنتزشده با تکنیک‌های مختلفی از قبیل TGA، SEM و FT-IR بررسی و شناسایی شد. پارامترهای مؤثر بر کارایی استخراج مطالعه و بهینه گردید. تحت شرایط بهینه‌ی استخراجی، گستره‌ی خطی $\mu\text{g L}^{-1}$ ۰/۷۵-۱۰۰ (R² > ۰/۹۹۷) و حدود تشخیص در محدوده‌ی ۰/۳ تا ۰/۰ $\mu\text{g L}^{-1}$ به دست آمدند. همچنین، فاکتورهای پیش‌تغییض در محدوده‌ی ۱۸۰-۱۲۵ و انحراف استاندارد نسبی کمتر از ۴/۹٪ (n = ۴) حاصل شد. روش پیشنهادی به طور موفقیت‌آمیز برای نمونه‌های آبی زیست‌محیطی از قبیل آب لوله‌کشی، آب باران و آب رودخانه به کار گرفته شد.

در قسمت پنجم، یک جاذب جدید برای روش استخراج با فاز جامد مغناطیسی از طریق ایجاد خودآرایه‌های تک‌لایه از ترکیب ارگانوسولفور بیس-(۲-تری‌متیل‌پنتیل) دی‌تیوفسفینیک اسید بر روی سطح نانوذرات Fe_3O_4 دارای پوشش نقره معرفی شد. اندازه، مورفولوژی، ترکیب و ویژگی‌های نانوذرات سنتزشده با تکنیک‌های SEM، DLS، EDX، TGA و FT-IR مورد بررسی و شناسایی قرار گرفت. کارایی جاذب پیشنهادی با استخراج پنج ترکیب PAHs به عنوان ترکیبات مدل مورد بررسی قرار گرفت. شرایط مؤثر بر کارایی استخراج بررسی و بهینه شد. تحت شرایط بهینه، گستره‌ی خطی منحنی‌های کالیبراسیون در محدوده‌ی $\mu\text{g L}^{-1}$ ۰/۰-۱۰۰ و حدود تشخیص در محدوده‌ی ۰/۰-۰/۱۰ $\mu\text{g L}^{-1}$ حاصل شد. تکرار پذیری در یک روز و تکرار پذیری بین روز، به ترتیب، در محدوده‌ی ۲/۶-۴/۲٪ و ۳/۶-۸/۳٪ به دست آمد. همچنین، قابلیت کاربرد روش پیشنهادی برای استخراج و اندازه‌گیری PAHs از نمونه‌های حقیقی شامل آب لوله‌کشی،

آب قلیان و همچنین نمونه‌های خاک، با حصول بازیابی‌های نسبی ۱۰۹/۰٪-۸۲/۴٪ و RSD٪ در محدوده‌ی ۱۱/۶٪-۳/۵٪ نشان داده شد.

در قسمت ششم، استخراج استروژن سنتزی α -اتینیل استرادیول (EE2)، به عنوان یک ترکیب مداخله‌کننده در عملکرد غدد درون‌ریز، با استفاده از نانوذرات Fe_3O_4 اصلاح شده با ترکیب ارگانوسولفور بیس-(۴،۴،۲-تری‌متیل‌پنتیل)‌تیوفسفینیک اسید ارائه شد. تحت شرایط بهینه، روش پیشنهادی گستره‌ی خطی خوبی در محدوده‌ی ۰/۵ L^{-۱} تا ۱۰۰ μg L^{-۱} و حد تشخیص ۰/۳ μg L^{-۱} را به دست داد. همچنین، فاکتور پیش‌تغییط روش ۲۴۵ و تکرارپذیری در یک روز و بین روز، به ترتیب، ۲/۴ و ۳/۲٪ به دست آمد. روش توسعه‌یافته به طور موقت‌آمیز برای استخراج و اندازه‌گیری EE2 در نمونه‌های آبی مختلف شامل آب رودخانه، آب سطحی و ورودی و خروجی یک تصفیه‌خانه‌ی فاضلاب شهری به کار گرفته شد و نتایج رضایت‌بخشی حاصل گردید.

در قسمت هفتم، استخراج ویتامین B_{12} توسط نانوذرات Fe_3O_4 اصلاح شده با سورفکتنت سدیم دودسیل سولفات (SDS) و اندازه‌گیری با استفاده از سیستم تزریق در جریان جفت‌شده با دستگاه ICP-OES ارائه شد. فاکتورهای مؤثر بر کارایی استخراج بررسی و بهینه شدند. تحت شرایط بهینه، فاکتور افزایش سیگنال ۱۸۴، گستره‌ی خطی دینامیکی $2/5-500 \mu\text{g L}^{-1}$ با $R^2 > 0/999$ و حد تشخیص $1/0 \mu\text{g L}^{-1}$ به دست آمد. انحراف استاندارد نسبی روش برای پنج استخراج و اندازه‌گیری متوالی کمتر از ۶/۲٪ حاصل شد. روش پیشنهادی به طور موقت‌آمیزی برای استخراج و اندازه‌گیری ویتامین B_{12} در نمونه‌های دارویی مختلف از قبیل قرص مولتی‌ویتامین، قرص جوشان و یک نمونه آمپول به کار گرفته شد.

کلمات کلیدی: نانوذرات مغناطیسی Fe_3O_4 ، استخراج با فاز جامد مغناطیسی، پوشش پلیمری، پلی‌آنیلین، پلی‌تیوفن، پلی‌پیرون، خودآرایه‌های تک‌لایه، سورفکتنت، سنتز و شناسایی، پارابن‌ها، پلاستی‌سایزرها، یون‌های فلزات قیمتی، هیدروکربن‌های آروماتیک چندحلقه‌ای، α -اتینیل استرادیول، ویتامین B_{12} .

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: مقدمه‌ای بر نانوذرات مغناطیسی	
۱-۱- مقدمه	۲
۱-۲- خواص مغناطیسی مواد	۳
۱-۳- نانوذرات مغناطیسی اکسید آهن	۶
۱-۴- روش‌های سنتز نانوذرات مغناطیسی	۶
۱-۴-۱- روش‌های سنتزی در فاز گازی	۷
۱-۴-۱-۱- روش ترسیب شیمیایی بخار	۷
۱-۴-۱-۲- روش تخلیه قوس	۸
۱-۴-۱-۳- روش پیرولیز لیزری	۹
۱-۴-۱-۴- روش‌های سنتزی در فاز مایع	۱۰
۱-۴-۱-۵- همرسوبی شیمیایی	۱۱
۱-۴-۱-۶- روش تجزیه‌ی گرمایی	۱۵
۱-۴-۱-۷- روش سنتزی بر پایه‌ی میکروامولسیون‌ها	۱۶
۱-۴-۱-۸- روش‌های سل-ژل	۲۰
۱-۴-۱-۹- روش هیدرورترمال تحت فشار بالا	۲۰
۱-۴-۱-۱۰- روش سونولیز	۲۱
۱-۴-۱-۱۱- روش بر پایه‌ی استفاده از امواج مایکروویو	۲۲
۱-۴-۱-۱۲- مقایسه‌ی روش‌های سنتزی مختلف	۲۲
۱-۴-۱-۱۳- اصلاح سطح نانوذرات مغناطیسی و تأثیر آن روی پایداری	۲۴
۱-۴-۱-۱۴- اصلاح سطح با پوشش‌های سورفکتنت و پلیمر	۲۵
۱-۴-۱-۱۵- اصلاح سطح نانوذرات مغناطیسی با مواد معدنی	۲۶
۱-۴-۱-۱۶- ایجاد پوشش با فلزات قیمتی	۲۶
۱-۴-۱-۱۷- ایجاد پوشش سیلیکایی	۲۶
۱-۴-۱-۱۸- ایجاد پوشش کربنی	۲۷

۲۹	-۳-۵- نانوذرات مغناطیسی پخش شده در بافت	-۱
۲۹	-۶- تکنیک‌های شناسایی و بررسی ویژگی‌های نانوذرات مغناطیسی	-۱
۲۹	-۱-۶- بررسی اندازه و مورفولوژی نانوذرات	-۱
۳۰	-۱-۶-۲- بررسی ساختار و آنالیز عنصری نانوذرات	-۱
۳۱	-۱-۶-۳- تعیین خواص مغناطیسی نانوذرات	-۱
۳۲	-۱-۶-۴- بررسی مشخصات سطح نانوذرات مغناطیسی دارای پوشش	-۱
۳۴	-۱-۷- کاربردهای نانوذرات مغناطیسی	-۱

فصل دوم: سنتز و کاربرد نانوذرات Fe_3O_4 دارای پوشش پلی آنیلین به عنوان جاذب تعویض آنیون مغناطیسی برای استخراج با فاز جامد ترکیبات پارابن

۴۰	-۱-۲- مقدمه	-۱-۲
۴۰	-۱-۱-۱- فرم‌های مختلف پلی آنیلین	-۲
۴۳	-۱-۲- پلیمریزاسیون آنیلین	-۲
۴۵	-۱-۳- اهمیت اندازه گیری پارابن‌ها	-۲
۴۸	-۲-۱- بخش تجربی	-۲
۴۸	-۲-۲- مواد شیمیایی و استانداردها	-۲
۴۸	-۲-۲-۲- تجهیزات دستگاهی	-۲
۵۰	-۳-۲-۲- سنتز نانوذرات Fe_3O_4 با پوشش پلی آنیلین ($\text{Fe}_3\text{O}_4@\text{PANI}$ NPs)	-۲
۵۰	-۴-۲-۲- مراحل روش استخراج با فاز جامد مغناطیسی	-۲
۵۱	-۳-۳- نتایج و بحث	-۲
۵۱	-۱-۳-۲- بررسی ویژگی‌های نانوذرات $\text{Fe}_3\text{O}_4@\text{PANI}$	-۲
۵۳	-۲-۳-۲- بهینه سازی شرایط استخراج	-۲
۵۳	-۱-۲-۳-۲- اثر pH محلول نمونه	-۲
۵۴	-۲-۲-۳-۲- اثر نوع شوینده	-۲
۵۵	-۳-۲-۳-۲- تأثیر حجم نمونه	-۲
۵۶	-۴-۲-۳-۲- تأثیر مقدار جاذب	-۲
۵۶	-۵-۲-۳-۲- تأثیر حجم شوینده	-۲

۵۸	- تأثیر زمان بر فرایند جذب و واجدب
۵۹	- تأثیر افزایش نمک
۵۹	- ارزیابی کارایی تجزیه‌ای روش پیشنهادی
۶۱	- استخراج پارابن‌ها از نمونه‌های حقیقی
۶۲	- نتیجه‌گیری

فصل سوم (بخش اول): سنتز و کاربرد نانوذرات Fe_3O_4 دارای پوشش پلی‌تیوفن به عنوان جاذب جدید برای استخراج با فاز جامد ترکیبات پلاستی‌سایزر

۶۷	- مقدمه
۶۷	- مکانیسم هدایت و دوپهشدن پلی‌تیوفن
۶۹	- مکانیسم پلیمریزاسیون تیوفن
۷۰	- اهمیت اندازه‌گیری پلاستی‌سایزرها
۷۳	- بخش تجربی
۷۳	- مواد شیمیایی و استانداردها
۷۴	- تجهیزات دستگاهی
۷۵	- سنتز نانوذرات $\text{Fe}_3\text{O}_4@\text{PTh}$
۷۵	- روش استخراج با فاز جامد مغناطیسی
۷۶	- نتایج و بحث
۷۶	- تعیین ویژگی‌های نانوذرات $\text{Fe}_3\text{O}_4@\text{PTh}$
۷۹	- بهینه‌سازی شرایط استخراج
۷۹	- انتخاب شوینده‌ی مناسب
۸۰	- بررسی مقدار جاذب
۸۰	- بررسی اثر حجم نمونه
۸۱	- بررسی اثر نمک
۸۲	- بررسی اثر زمان استخراج
۸۳	- بررسی حجم شوینده
۸۴	- کارایی تجزیه‌ای روش استخراج

۸۷	- کاربرد روش پیشنهادی به نمونه‌های حقیقی -۴-۳-۱-۳
۹۰	- نتیجه‌گیری -۴-۱-۳

فصل سوم (بخش دوم): کاربرد نانوذرات Fe_3O_4 دارای پوشش پلی‌تیوفن به عنوان جاذب مغناطیسی برای استخراج چهار فلز قیمتی (نقره، طلا، مس و پالادیوم)

۹۲	- مقدمه -۱-۲-۳
۹۴	- بخش تجربی -۲-۲-۳
۹۴	- مواد شیمیایی و استانداردها -۱-۲-۲-۳
۹۵	- دستگاه‌های -۲-۲-۲-۳
۹۵	- سنتز نانوذرات $\text{Fe}_3\text{O}_4@\text{PTh}$ -۳-۲-۲-۳
۹۵	- مراحل روش استخراج با فاز جامد مغناطیسی -۴-۲-۲-۳
۹۶	- نتایج و بحث -۳-۲-۳
۹۶	- بهینه‌سازی شرایط استخراج -۱-۳-۲-۳
۹۷	- انتخاب شوینده‌ی مناسب -۱-۱-۳-۲-۳
۹۸	- انتخاب pH محلول نمونه -۲-۱-۳-۲-۳
۹۹	- انتخاب نوع اسید برای تنظیم pH محلول -۳-۱-۳-۲-۳
۹۹	- بررسی مقدار جاذب -۴-۱-۳-۲-۳
۱۰۰	- بررسی اثر حجم نمونه -۵-۱-۳-۲-۳
۱۰۱	- بررسی اثر زمان استخراج -۶-۱-۳-۲-۳
۱۰۲	- بررسی شرایط واجذب -۷-۱-۳-۲-۳
۱۰۳	- بررسی اثر مزاحمت یون‌های خارجی -۲-۳-۲-۳
۱۰۵	- جداسازی اختصاصی یون‌های مورد مطالعه -۳-۳-۲-۳
۱۰۶	- کارایی تجزیه‌ای روش پیشنهادی -۴-۳-۲-۳
۱۰۷	- کاربرد روش پیشنهادی برای نمونه‌های حقیقی -۵-۳-۲-۳
۱۰۹	- نتیجه‌گیری -۴-۲-۳

فصل چهارم: استخراج و پیش‌تغليظ ترکيبات نيتروفنول با استفاده از نانوذرات داراي Fe_3O_4 پوشش پلی‌پيرول بر اساس فرایند تعويض آنيون

111	- مقدمه	- ۱-۴
111	- فرایند تعويض یون در پلی‌پيرول	- ۱-۴
115	- اهمیت اندازه‌گیری نيتروفنول‌ها	- ۲-۱-۴
116	- بخش تجربی	- ۲-۴
116	- مواد شیمیایی و استانداردها	- ۱-۲-۴
117	- تجهیزات دستگاهی	- ۲-۲-۴
117	- سنتز نانوذرات $\text{Fe}_3\text{O}_4@\text{PPy}$	- ۳-۲-۴
118	- مراحل روش استخراج با فاز جامد مغناطیسی	- ۴-۲-۴
118	- نتایج و بحث	- ۳-۴
118	- انتخاب نوع آنيون دوپه‌شده پلی‌پيرول	- ۱-۳-۴
119	- بررسی ويژگی‌های نانوذرات $\text{Fe}_3\text{O}_4@\text{PPy}$	- ۲-۳-۴
122	- بهينه‌سازی شرایط استخراج	- ۳-۳-۴
123	- بهينه‌سازی با روش يك متغير در يك زمان	- ۳-۳-۴
123	- بررسی اثر pH محلول نمونه	- ۱-۱-۳-۳-۴
124	- بررسی اثر نوع شوینده	- ۲-۱-۳-۳-۴
125	- بررسی اثر زمان جذب و واجذب	- ۳-۱-۳-۳-۴
126	- بررسی اثر نمک	- ۴-۱-۳-۳-۴
127	- بهينه‌سازی با روش طراحی آزمایش	- ۲-۳-۳-۴
127	- مروری بر روش‌های طراحی آزمایش	- ۱-۲-۳-۳-۴
130	- طراحی آزمایش و تحلیل نتایج	- ۲-۲-۳-۳-۴
136	- بررسی قابلیت واجذب جاذب پیشنهادی	- ۴-۳-۴
136	- معتبرسازی روش	- ۵-۳-۴
136	- بررسی کارایی تجزیه‌ای روش پیشنهادی	- ۱-۵-۳-۴
137	- کاربرد روش پیشنهادی برای نمونه‌های حقیقی	- ۲-۵-۳-۴
141	- نتیجه‌گیری	- ۴-۴

فصل پنجم (بخش اول): سنتز یک جاذب جدید برای استخراج با فاز جامد مغناطیسی از طریق تشکیل خودآرایه‌های تک لایه از ترکیب بیس-(۴،۲-تری-متیلپنتیل)دیتیوفسفینیک اسید روی سطح نانوذرات Fe_3O_4 دارای پوشش نقره: شناسایی و کاربرد آن برای استخراج هیدروکربن‌های آروماتیک چند حلقه‌ای

۱۴۳-----	۱-۱-۵- مقدمه
۱۴۸-----	۱-۲-۱-۵- بخش تجربی
۱۴۸-----	۱-۲-۱-۵- مواد شیمیایی و واکنشگرها
۱۴۸-----	۱-۲-۱-۵- تجهیزات و دستگاه‌وری
۱۴۹-----	۱-۲-۱-۵- تهییه نانوذرات $\text{Fe}_3\text{O}_4@\text{Ag}$ دارای پوشش b-TMP-DTPA
۱۵۰-----	۱-۲-۱-۵- مراحل روش استخراج با فاز جامد مغناطیسی
۱۵۱-----	۱-۳-۱-۵- نتایج و بحث
۱۵۱-----	۱-۳-۱-۵- بررسی مشخصات نانوذرات سنتز شده
۱۵۶-----	۱-۳-۱-۵- بهینه‌سازی شرایط استخراج
۱۵۶-----	۱-۲-۳-۱-۵- انتخاب نوع شوینده
۱۵۶-----	۱-۲-۳-۱-۵- بررسی اثر مقدار جاذب
۱۵۶-----	۱-۲-۳-۱-۵- بررسی اثر حجم نمونه
۱۵۸-----	۱-۲-۳-۱-۵- بررسی اثر زمان استخراج
۱۵۸-----	۱-۲-۳-۱-۵- بررسی اثر حجم شوینده
۱۵۹-----	۱-۲-۳-۱-۵- بررسی اثر نمک
۱۶۰-----	۱-۲-۳-۱-۵- بررسی اثر متانول
۱۶۰-----	۱-۲-۳-۱-۵- بررسی اثر pH نمونه
۱۶۱-----	۱-۳-۱-۵- ارزیابی قابلیت استفاده‌ی مجدد جاذب
۱۶۱-----	۱-۳-۱-۵- کارایی تجزیه‌ای روش استخراج
۱۶۴-----	۱-۳-۱-۵- کاربرد روش پیشنهادی به نمونه‌های حقیقی
۱۶۶-----	۱-۴-۱-۵- نتیجه‌گیری

فصل پنجم (بخش دوم): استخراج و پیش‌تغییظ داروی α -اتینیل استرادیول به عنوان یک عامل مداخله‌کننده در عملکرد غدد درون‌ریز با استفاده از نانوذرات Fe_3O_4 اصلاح شده از نمونه‌های آبی

۱۶۹	۱-۲-۵	مقدمه
۱۷۱	۲-۲-۵	بخش تجربی
۱۷۱	۱-۲-۲-۵	مواد شیمیایی و واکنشگرها
۱۷۲	۲-۲-۲-۵	تجهیزات دستگاهی
۱۷۲	۳-۲-۲-۵	سنتز جاذب
۱۷۲	۴-۲-۲-۵	مراحل روش استخراج با فاز جامد مغناطیسی
۱۷۳	۳-۲-۵	نتایج و بحث
۱۷۳	۱-۳-۲-۵	بهینه‌سازی پارامترهای مؤثر بر استخراج
۱۷۳	۱-۱-۳-۲-۵	بررسی اثر مقدار جاذب
۱۷۴	۲-۱-۳-۲-۵	بررسی اثر زمان استخراج
۱۷۵	۳-۱-۳-۲-۵	بررسی اثر حجم نمونه
۱۷۵	۴-۱-۳-۲-۵	بررسی اثر نمک
۱۷۶	۵-۱-۳-۲-۵	بررسی اثر pH نمونه
۱۷۷	۶-۱-۳-۲-۵	بررسی نوع شوینده
۱۷۷	۷-۱-۳-۲-۵	بررسی اثر حجم شوینده
۱۷۸	۲-۳-۲-۵	ارزیابی کارایی تجزیه‌ای روش پیشنهادی
۱۷۹	۳-۳-۲-۵	کاربرد روش پیشنهادی برای نمونه‌های حقیقی
۱۸۰	۴-۲-۵	نتیجه‌گیری

فصل ششم: استخراج ویتامین B_{12} با استفاده از نانوذرات Fe_3O_4 اصلاح شده با سورفکتنت سدیم دودسیل سولفات از نمونه‌های دارویی و اندازه‌گیری آن با دستگاه

ICP-OES

۱۸۳	۱-۶	مقدمه
-----	-----	-------

۱۸۶-----	۲-۶- بخش تجربی -----
۱۸۶-----	۲-۶- مواد شیمیایی و استانداردها -----
۱۸۶-----	۲-۶- تجهیزات و دستگاههای -----
۱۸۷-----	۳-۶- سنتز نانوذرات Fe_3O_4 -----
۱۸۷-----	۴-۶- روش استخراج با فاز جامد مغناطیسی -----
۱۸۸-----	۶- نتایج و بحث -----
۱۸۸-----	۶- ۱- بررسی اندازه‌ی نانوذرات سنتز شده -----
۱۸۸-----	۶- ۲- بهینه‌سازی شرایط استخراج -----
۱۸۸-----	۶- ۳- انتخاب نوع شوینده -----
۱۹۰-----	۶- ۲- ۲- بررسی تأثیر pH محلول نمونه -----
۱۹۴-----	۶- ۲- ۳- بررسی تأثیر مقدار سورفکتنت -----
۱۹۶-----	۶- ۴- ۲- بررسی تأثیر مقدار نانوذرات Fe_3O_4 -----
۱۹۶-----	۶- ۵- ۲- بررسی تأثیر زمان استخراج -----
۱۹۸-----	۶- ۶- ۲- بررسی تأثیر افزایش نمک -----
۱۹۸-----	۶- ۷- ۲- بررسی شرایط واجذب -----
۱۹۹-----	۶- ۳- ۳- بررسی مزاحمت یون کбалت در اندازه‌گیری ویتامین B_{12} -----
۲۰۰-----	۶- ۴- ۳- بررسی کارایی تجزیه‌ای روش پیشنهادی -----
۲۰۲-----	۶- ۵- ۳- استخراج ویتامین B_{12} از نمونه‌های حقیقی -----
۲۰۳-----	۶- ۴- نتیجه‌گیری -----
۲۰۵-----	مراجع -----

فهرست اشکال

فصل اول

شکل ۱-۱: انواع مختلف رفتار مغناطیسی مواد	۴
شکل ۱-۲: بررسی وابستگی همسویی ممان‌های مغناطیسی به اندازه ذره	۶
شکل ۱-۳: دیاگرام سیستم سنتزی به روش CVD	۸
شکل ۱-۴: نمای شماتیکی از سیستم پیرولیز لیزری	۹
شکل ۱-۵: دیاگرام LaMer	۱۰
شکل ۱-۶: اثر دما و زمان واکنش بر روی اندازه، مورفولوژی و خاصیت مغناطیسی نانوذرات	۱۶
شکل ۱-۷: ساختار مایسل‌های معکوس تشکیل شده از انحلال سورفکنت AOT در حلال n -هگزان	۱۷
شکل ۱-۸: نحوه تشکیل نانوذرات اکسید آهن در میکروامولسیون‌های آب در روغن	۱۸
شکل ۱-۹: نمایش شماتیکی از مکانیسم تشکیل نانوذرات پایدار شده با وزیکل‌ها (الف) یک وزیکل حاصل از CTAB و SDS (ب) تشکیل نانوذرات داخل و خارج وزیکل	۱۹
شکل ۱-۱۰: (a) پایدار کردن نانوذرات با دافعه الکتروستاتیک، (b) پایدار کردن با دافعه فضایی	۲۵
شکل ۱-۱۱: مکانیسم تشکیل لایه‌های سیلیکایی روی سطح نانوذرات اکسید آهن	۲۸
شکل ۱-۱۲: منحنیهای VSM (a) نانوذرات Fe_3O_4 (b) نانوذرات SiO_2	۳۲
شکل ۱-۱۳: پتانسیل زتا نانوذرات (a) $\text{Fe}_3\text{O}_4/\text{SiO}_2$ (b) SiO_2 و (c) $\text{Fe}_3\text{O}_4/\text{SiO}_2$	۳۳

فصل دوم

شکل ۲-۱: استوکیومتری اکسایش آنیلین توسط آمونیوم پرسولفات به پلیآنیلین هیدروژن سولفات در یک محیط اسیدی	۴۱
شکل ۲-۲: فرم‌های مختلف پلیآنیلین	۴۱
شکل ۲-۳: (a) ساختار شیمیایی کلی پلیآنیلین که حالت اکسایش میانگین ($y=1$) را نشان میدهد، (b) ساختار شیمیایی سه حالت اکسایش معمولی یافت شده برای پلیآنیلین و تبدیل آنها به نمک مربوطه از طریق فرایند دوپهشدن اکسایش-کاهش یا یک فرایند دوپهشدن غیر اکسایش-کاهشی (ES)	۴۲
شکل ۲-۴: تبدیل فرم‌های دوپهشده و دوپه نشده امرالدین به یکدیگر	۴۳
شکل ۲-۵: تشکیل زنجیره‌های پلیآنیلین با الیگومر فنازین به عنوان بخش آغازگر	۴۵
شکل ۲-۶: طیف FT-IR (a) نانوذرات Fe_3O_4 بدون پوشش (b) نانوذرات $\text{Fe}_3\text{O}_4@\text{PANI}$	۵۲

شکل ۲-۷: تصویر SEM نانوذرات Fe ₃ O ₄ @PANI	۵۲
شکل ۲-۸: اثر pH محلول نمونه بر کارایی استخراج	۵۴
شکل ۲-۹: اثر نوع شوینده بر کارایی استخراج	۵۵
شکل ۲-۱۰: اثر حجم نمونه بر کارایی استخراج	۵۶
شکل ۲-۱۱: اثر مقدار جاذب بر کارایی استخراج	۵۷
شکل ۲-۱۲: اثر حجم شوینده بر کارایی استخراج	۵۷
شکل ۲-۱۳: اثر زمان استخراج بر کارایی استخراج	۵۸
شکل ۲-۱۴: اثر افزایش نمک بر کارایی استخراج	۵۹
شکل ۲-۱۵: کروماتوگرام‌های HPLC برای استخراج پارابن‌ها با روش پیشنهادی از (A) نمونه فاضلاب (B) نمونه خمیردنдан و (C) نمونه کرم	۶۵

فصل سوم (بخش اول)

شکل ۳-۱-۱: حذف دو الکترون از یک زنجیرهٔ پلی‌تیوفن (دوپهشدن p) تولید یک بای‌پلارون می‌کند	۶۸
شکل ۳-۱-۲: طرق مختلف اتصال منومرهای تیوفن	۶۹
شکل ۳-۱-۳: مکانیسم پیشنهادی برای پلیمریزاسیون تیوفن	۷۰
شکل ۳-۱-۴: تصاویر SEM نانوذرات Fe ₃ O ₄ @PTh	۷۶
شکل ۳-۱-۵: ترموگرام‌های DTG و TGA نانوذرات Fe ₃ O ₄ @PTh	۷۸
شکل ۳-۱-۶: طیف FT-IR (a) نانوذرات Fe ₃ O ₄ بدون پوشش (b) نانوذرات Fe ₃ O ₄ @PTh	۷۸
شکل ۳-۱-۷: اثر نوع شوینده بر کارایی استخراج	۷۹
شکل ۳-۱-۸: اثر مقدار جاذب بر کارایی استخراج.	۸۰
شکل ۳-۱-۹: اثر حجم نمونه بر کارایی استخراج	۸۱
شکل ۳-۱-۱۰: اثر افزایش نمک بر کارایی استخراج	۸۲
شکل ۳-۱-۱۱: اثر زمان استخراج بر کارایی استخراج	۸۳
شکل ۳-۱-۱۲: اثر حجم شوینده بر کارایی استخراج	۸۴
شکل ۳-۱-۱۳: کروماتوگرام‌های GC-FID مربوط به نمونه‌ی آبمعدنی پس از استخراج توسط روش پیشنهادی	۸۷